

Afgørelsen af, om betingelserne for varetægtsfængsling i isolation er opfyldt i en konkret sag, henhører under domstolene.

Hvis der foreligger en lægeerklæring vedrørende en varetægtsarrestants psykiske helbred, vil erklæringen indgå i rettens vurdering af, om der er grundlag for (fortsat) anbringelse i isolation. Der er dog formentlig tale om store variationer i konklusionerne i de lægelige erklæringer i disse sager, og det vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke være rigtigt, hvis man på forhånd bandt retten til i alle tilfælde at lade den lægelige erklæring være eneafgørende.

Spm. nr. S 1934

Til justitsministeren (7/3 01) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at antallet af ikkedømte isolationsfængslede, som bliver psykisk syge på grund af isolationen, nedbringes?«

Svar (2/4 01)

Justitsministeren (Frank Jensen):

1. Ved lov nr. 428 af 31. maj 2000 skete der en gennemgribende revision af retsplejelovens regler om varetægtsfængsling i isolation. Formålet med lovændringen var at opnå en væsentlig begrænsning i anvendelsen og varigheden af isolationsfængsling.

Lovændringen indebar således både en præcisering og skærpelse af retsplejelovens betingelser for at iværksætte og opretholde isolation og indførelse af kortere tidsbegrænsninger for isolation.

Om baggrunden for de skærpede betingelser for anbringelse i isolation fremgår bl.a. følgende af pkt. 2.7.3. i de almindelige lovbemærkninger til lovforslaget (L 14 af 6. oktober 1999):

»Justitsministeriet er enig i, at hensynet til bekæmpelsen af kriminalitet gør det nødvendigt at opretholde muligheden for at anbringe arrestanter i isolation, men at der i dag er forhold – herunder navnlig resultaterne af isolationsundersøgelsen – der med vægt taler for at begrænse brugen af isolation. Justitsministeriet er på denne baggrund enig i, at der bør ske en skærpelse af reglerne for varetægtsfængsling i isolation, her-

under af de tidsmæssige begrænsninger for anvendelse af isolation.

Justitsministeriet er enig med Strafferetsplejeudvalget i, at det ved vurderingen af behovet for at fastsætte en ufravigelig overgrænse for isolation må indgå, at det af isolationsundersøgelsen fremgår, at »varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred«.

Det må også indgå i overvejelserne, at der i FN's Torturkomitets anbefalinger bl.a. indgår en opfordring til at sikre, at isolation kun anvendes under særlige omstændigheder og undergives en nøje regulering bl.a. med hensyn til maksimal varighed, og at Europarådets Torturkomité opfordrer Danmark til at overveje indførelsen af en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af anbringelser i isolation.

Justitsministeriet finder imidlertid også – i lighed med Strafferetsplejeudvalget – at det må indgå i overvejelserne, at det af isolationsundersøgelsen fremgår, at den psykiske helbredstilstand blandt de isolerede ikke var afhængig af varigheden af isolationen, idet tilstanden hos de isolerede var uændret over den tid, isolationen pågik. Der kunne således ikke konstateres en større sandsynlighed for udvikling af psykiske forstyrrelser sidst i en isolationsperiode frem for først eller tidligere i perioden.

På den anden side må det indgå i overvejelserne, at sandsynligheden for, at en given person i isolation udvikler en forstyrrelse af det psykiske helbred, er større ved en langvarig isolation som følge af den længere tid, vedkommende er isoleret og dermed udsat for den nævnte belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred. Samtidig må det indgå i overvejelserne, at netop usikkerheden med hensyn til den mulige tidsmæssige udstrækning af en isolation er et forhold, som forskerne bag isolationsundersøgelsen under drøftelser med Strafferetsplejeudvalget har peget på som en mulig belastningsudløsende faktor.«

2. Med henblik på at sikre en meget restriktiv praksis med hensyn til anvendelsen af isolation ud over den sædvanlige længstetid på 3 måneder, er der ved Rigsadvokatens meddelelse nr. 2/2000 af 21. juni 2000 etableret en ordning, hvorefter der skal ske forelæggelse for Rigsadvokaten, inden anklagemyndigheden i retten nedlægger påstand om fortsat anbringelse i isolation ud over 3 måneder. Også yderligere frist-